

VELIKA SMOTRA MATIČNIH GOVEDA SIVOSMEDE PASMINE U VEL. LAŠČAMA (SLOVENIJA)

26. i 27. IX. o. g. proslavila je Poljoprivredna zadruga u Vel. Laščama **40-godišnjicu svog rada**. Zadruga se nalazi u središtu uzgojnog područja goveda sivosmede pasmine. Osnovana je god. 1913. sa 62 člana. Prva matična knjiga goveda uvedena je 1921. sa 46 krava. God. 1931. uvedena je kontrola muznosti; vršili su je zadružni kontrolori, a njih je nadzirao nadkontrolor Zadružne sveze. Za prošlog rata prekinuta je kontrola i uvedena je ponovno god. 1952.

26. IX. održana je stočarska smotra. Na njoj su sudjelovale poljoprivredne zadruge: Velike Lašče, Dvorska vas, Rob i Turjak. Ujutro su stizala goveda pojedinih zadruga *uzornim redom i pravodobno*, pa se ocjena svih goveda mogla završiti prije podne. Ocjenjivanje je bilo poučno za sve nazočne stočare. Oni su pratili rad ocjenjivačke komisije, a jedan je član komisije nakon obavljene ocjene proglasio, kojom je klasom dotično grlo ocijenjeno, i iznio dobre i loše strane grla, pa je to odgojno djelovalo na stočare.

Izložena goveda po svojoj vanjštini i uzraslosti bila su dosta izjednačena, a to je plod dugogodišnjeg rada i poboljšanje krmne baze (god. 1913. bilo je 5% oranica pod krmnim biljem, a god. 1952. 15%). Jedino u mliječnosti nije bilo napretka. Tako je na pr. god. 1932. bio prosjek muznosti od 33 krave na godinu 2.416 lit., a 1952. od 196 krava 2.032 lit., što je malo za krave sivosmede pasmine. Tamošnji seljaci s kravama rade, pa je i to nešto nepovoljno utjecalo na mliječnost, jer prehrana još nije kako treba. Inače kod 2.236 krava u rejonu sivosmede pasmine goveda iznosila je muznost prosječno na godinu 2.011 kg. Kod Poljoprivredne zadruge u Gorici 179 krava davalo je prosječno na godinu 2.271 kg mlijeka. Najviše je mlijeka dala krava Dina R 248, 6.106 kg (Drž. dobro Kočevje), Mala R 116, 4.713 kg (Žalna) i Rozka P 26 4.313 kg (Bukovšek).

Evo rezultata ocjene: II. i III. klasom ocijenjena su po dva bika. Od krava i junica 8 ih je ocijenjeno prvom klasom (2,7%), 105 drugom (35,1%), 179 (59,9%) trećom, a 7 (2,3%) četvrtom.

Najbolji bik je dobio zvono i nagradu od Din 3.000.—, a isto tako i najbolje ocijenjena krava. Nagrade su iznosile ukupno 379.700 Din (8.500 Din za bikove, a 371.200 Din za krave).

Istog dana poslije podne bilo je takmičenje krava u oranju i prijevozu kola.

27. IX. održano je savjetovanje, prikazivani su stočarski filmovi i proglašene su nagrade.

Savjetovanje je otvorio predsjednik Poljoprivredne zadruge iz Vel. Lašča. O historijatu i radu Poljoprivredne zadruge referirao je drug ing. Ferčej. Cilj savjetovanja bio je da se uoče dosadašnji nedostaci u radu zadrugara i stave prijedlozi, t. j. da se iznese perspektiva za budućnost. Drugovi dr. Pavšič, ing. Peternel i ing. Simončič dali su konkretne prijedloge. Među ostalim je istaknuto, da svaki stočar treba za svoju stoku napraviti ispušt, kako bi se podmladak što više kretao na zraku; više pažnje treba obratiti prehrani i njezi; posebni kontrolor treba da kontrolira mliječnost krava, a ne sami zadrugari; u radu treba biti solidan, jer to daje jamstvo, da će se rasplodna goveda moći plasirati u dovoljnoj mjeri i izvan Slovenije. (Valja istaknuti, da su stočari s rejona sivosmede pasmine i dosad mnogo rasplodnih goveda prodali izvan granica Slovenije).

Poljoprivrednoj zadruzi u Vel. Laščama treba čestitati na dosadašnjem radu oko unapređenja rasplodnih goveda sivosmede pasmine! **K.**

VIJESTI

U POSJETI KOD MLJEKARA U SLOVENIJI

U polovini rujna deset predstavnika mljekara NRH, članova Udruženja, pohodilo je u NR Sloveniji u dva dana zadružne mljekare u Ilirskoj Bistrici, Vrhniki, Ljubljani i Kranju.

Ovom prilikom pokazali su upravitelji mljekara izletnicima svoje pogone i upoznali su ih s nizom pojedinosti iz svog rada i opstanka.

Tradicija i bogato iskustvo ovih mljekara i njihovih ljudi bili su i vrlo zahvalan objekt, gdje se imalo što vidjeti i naučiti.

Tom prilikom izmijenjena su mišljenja o organizacionim pitanjima, počam od sabiranja, zatim troškova, prerade i prodaje. Svuda je zapažen primjeren red i čistoća, što se naročito odražava u starijim mljekarama, gdje su strojevi i uređaji stariji, kao što je slučaj u mljekari u Vrhniku. Ova će mljekara iduće godine slaviti 50-godišnjicu svog opstanka. Zadrudno poduzeće »Zadružnik« u Ilirskoj Bistrici, u čijem sastavu posluje mljekara, koja je stara već 58 godina, upravo vrši adaptaciju same zgrade i nabavilo je za ovu mljekaru djelomično nove uređaje. Ukupna sredstva potrebna za ovo preuređenje iznose oko 18 milijuna dinara, od toga je polovinu osiguralo samo poduzeće i Glavni savez poljoprivrednih zadruga LR Slovenije.

U Ljubljani smo pored sadanje stare mljekare razgledali i novogradnju za novu mljekaru. Jedan dio strojeva dobiven je iz pomoći UNICEF-a, a ostali veći dio troškova podmiruje se iz republičkog kredita preko Glavnog saveza poljoprivrednih zadruga LR Slovenije. Pored ove buduće moderne konzumne mljekare, koja je tako smještena, da bi trebala biti u centru budućeg grada, podignut će se i centralni laboratorij. On bi služio u naučne svrhe, a i koristile bi ga visoke škole, koje u svom programu obuhvaćaju mlijeke odnosno mljekarstvo.

U Kranju smo pored ove najveće, a i najljepše zadružne mljekare u FNRJ, razgledali i prostorije internata, učiona i laboratorija Mljekarske škole.

Upravo tih dana otpočela je obuka, pa su još nadolazili novi učenici.

Pošto smo se oprostili s predstavnicima mljekare i škole, pa s učenicima, među kojima ima i stipendista iz mljekara s područja naše Republike, većina učenika ove ekscurzije vratila se preko Ljubljane u Zagreb na velesajam, ili se razišla, da posvršava svoje poslove.

Ovaj posjet, kao što i onaj potkraj srpnja u Somboru i Novom Sadu, vrlo je koristio učesnicima: izmijenili su iskustva iz poslovanja i na licu mjesta vidjeli u ovom ili onom obliku niz novih stvari. Isto tako je korisno i međusobno upoznavanje ljudi, koji rade u istoj struci.

Tom prilikom učesnici su prošli kroz najljepše krajeve Istre i Slovenije, a razgledali su i čuvenu Postojnsku špilju.

G.

MEĐUSOBNO UPOZNAVANJE RADNIH KOLEKTIVA MLJEKARSKIH PODUZEĆA

Da nam se mljekarska proizvodnja unaprijedi, treba da se naši radni kolektivi međusobno upoznaju. Svaki je kolektiv prema svojim uvjetima organizirao dobavu, preradu i raspacavanje mlijeka i miječnih proizvoda na najbrži i najbolji način, koji mu odgovara, i tako je stvorio svoje vlastito radno iskustvo. Upozna li se jedan kolektiv s radnim iskustvom drugoga, najbolje će uvidjeti organizacione i tehničke pogreške u radu svoga kolektiva, te će pronaći nove i bolje načine rada.

Držeći se toga, Sindikalna podružnica TMP »PIONIR«, Županja, organizirala je 16. i 23. kolovoza u zajednici sa Sindikalnom podružnicom TMP Osijek uzajamne posjete i sportska natjecanja. Takmičilo se u pet disciplina: nogometu, odbojci, stolnom tenisu, kuglanju i šahu. Gosti su stizali kamionima rano ujutro, i prva točka programa bila je upoznavanje i razgledanje tvornice, kako bi poslije radnici iz oba kolektiva mogli preko čitavog dana boraviti na igralištima, u sportskim dvoranama i na kupalištima.

22. i 29. rujna povela se za tim primjermom Beogradska mljekara i TMP »Pionir« Županja. Program ovoga takmičenja bio je obogaćen zajedničkom posjetom grobu Nezanog junaka na Avali. Sam pohod učvrstio je bratske i drugarske odnose ovih mljekarskih poduzeća iz dviju narodnih republika.

Pobjeda i poraza u disciplinama bilo je i s jedne i s druge strane, jer su ekipe po svojim kvalitetama bile manje više ujednačene. Ipak treba spomenuti pojedine ekipe, koje su se isticale svojom kvalitetom, kao: stolno-teniska ekipa TMP Županja, šahovska ekipa TMP Osijeka i nogometna ekipa Beograda. Takmičenja su bila naporan, no prijatni umor nije smetao, da poslije takmičenja kolektivi uz pjesmu i igru zajednički provedu pripremljeno drugarsko veče.

Ova sportska takmičenja nisu bila sama sebi svrha, nego najbolji i najljepši način, da se zbliže i upoznaju radni kolektivi i da se povežu njihova poduzeća, kako bi što brže rješavali zajednička pitanja. Budući da su ovakve međusobne posjete radnih kolektiva prijeko potrebne, trebalo bi, da ih i poduzeća finansijski više potpognu.

Maslovarić